

"Her cemal ve kemal sahibi kendi cemal ve kemalini göstermesi sırrınca,.." Kainat yaratılmadan önce bu sır nasıl oluyordu, kime cemal ve kemal gösteriliyordu?

Allah'ın **cemal ve kemalinin** en büyük gözlemcisi ve en kuşatıcı seyircisi, kendi mübarek ve münezzehe nazar-ı İlahisidir. Bu İlahi gözlem ve seyrin olması için kainatın maddesinin olması gerekmiyor. Kainattan matlup bütün gaye ve hikmetlerin en büyük okuyucusu ve takdir edicisi de Allah'ın kendisidir. Diğer mahlukatın nazarları ikincil ve tebeidir.

Bu sebeple, cemal ve kemali görmek ve göstermek sırrının en büyük payı Allah'a aittir. Sair nazarlar bu payda çok az ve küçük kaldığı için bunların olmaması bu sırrı bozmaz. Bu manayı Üstad Hazretleri şu şekilde beyan ediyor:

"İşte her cemâl ve kemâl sahibi kendi cemâl ve kemâlini görmek ve göstermek istemesi sırrınca, o sultan-ı zîşân dahi istedi ki, bir meşher açsın, içinde sergiler dizesin, ta nâsın enzarında saltanatının haşmetini, hem servetinin şaşaasını, hem kendi san'atının harikalarını, hem kendi marifetinin garibelerini izhar edip göstereceğin. Ta, cemâl ve kemâl-i mânevîsini iki vech ile müşahede etsin: Bir vechi, bizzat nazar-ı dekaik-âşinâsıyla görsün. Diğer, gayrın nazarıyla baksın..."(1)

Yani harici nazarların sonradan icat edilmesi o sırra sır katmıştır, o sırrın eksikliğini tamamlamış değildirler. Öyle ise mahlukatın icadı bir lütuf bir ihsan bir şefkat eseridir, seyir ve takdir ise buna mebnidir. Allah, kendi cemal ve kemalini mahlukatı yaratmadan evvel bizzat kendi takdir ve tahsin ediyordu; sonra lütfü ve şefkati ile mahlukatı da işin içine dahil etti.

Diğer bir husus, Allah'ın cemal ve kemalini görmek ve göstermek istemesi, ona bir ihtiyaç ya da zaruret değildir. Allah, zaruret ve ihtiyaçtan münezzehe ve mukaddestir. Hal böyle olunca, cemal ve kemalini görmek ve göstermek istemesi İlahi bir tercih ve takdirdir.

(1) bk. [Sözler, On Birinci Söz](#)